

TISKOVÁ ZPRÁVA

Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologický ústav AV ČR

V Holešovičkách 41, Praha 8

Tel./fax: 286 840 129, 130

E-mail: cervenka@soc.cas.cz

Postoje k občanské aktivitě

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2003</i>
Otázky:	<i>PD.21, PD.22, PD.24</i>
Termín terénního šetření:	<i>23. – 30. 6. 2003</i>
Počet respondentů:	<i>1062</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>15. září 2003</i>
Kód tiskové informace:	<i>pd30915</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V rámci svého červnového šetření CVVM zkoumalo některé otázky spojené s občanskou společností, fungováním demokracie a občanskými aktivitami. Tato zpráva prezentuje část výsledků uvedeného výzkumu.

Šetření se v jedné části zabývalo postojem veřejnosti k různým formám protestního nátlaku.¹

Tabulka 1: Postoj k různým formám protestního nátlaku v %

	účastní se	zúčastnil by se	nikdy by se neúčastnil	neví
podpis petice	32	52	10	6
bojkot, protestní akce	11	54	23	12
účast na zákonné demonstraci	10	55	24	11
účast na neoficiální stávkce	2	28	48	22
obsazení budovy nebo továrny	1	12	66	21

Pozn.: procenta v řádku.

Z výsledků vyplynulo, že pro českou veřejnost bezmála všeobecně přijatelnou formou protestního nátlaku jsou petice (pouze 10 % lidí by podle svého vyjádření petici nikdy nepodepsalo) a že většina neodmítá ani případné protestní akce ve formě bojkotu nebo zákonné demonstrace. Naopak k tvrdšímu způsobu vyjádření nespokojenosti, jako je zapojení se do neoficiální stávky, se otevřeně hlásí jen tři desetiny respondentů a protesty spojené s okupací nějakého objektu jako přijatelné vidí jen o málo více než jedna desetina populace.

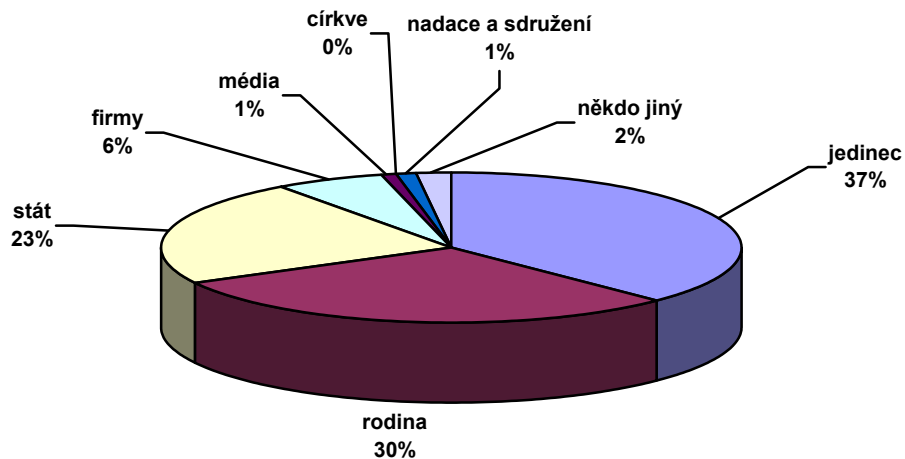
Podrobnější rozbor ukázal, že tvrdší formy nátlaku mají větší podporu mezi nejmladšími lidmi ve věku 15 až 19 let, respektive studenty a mezi muži.

Na problematiku rolí občana, státu a institucí fungujících v rámci společnosti byla zaměřena následující otázka. V ní byl respondentům předložen popis několika

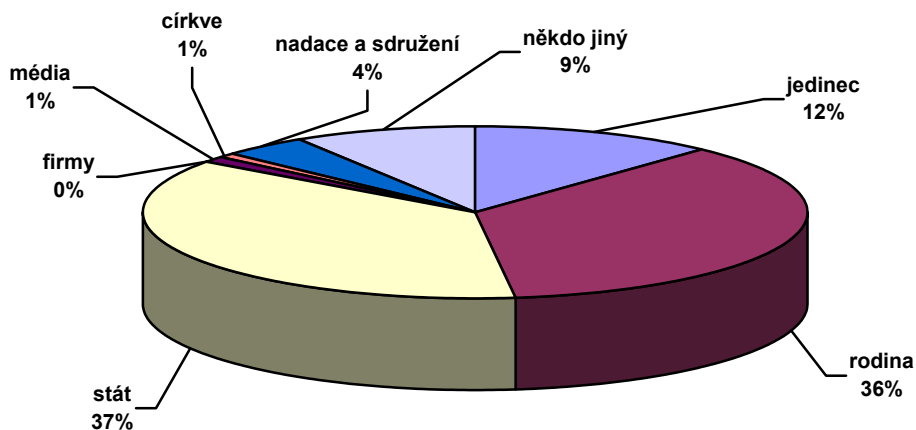
¹ Otázka: „Nyní Vám přečtu několik různých forem politických aktivit, kterým se mohou lidé věnovat. Řekněte mi, prosím, zda některé z těchto aktivit provádíte, zda byste některé udělal, nebo zda byste se takovéto aktivity za žádných okolností nezúčastnil.“

konkrétních situací představujících nějaký problém, přičemž měli říci, kdo by podle jejich názoru měl příslušnou věc řešit, přičemž v nabídce „kandidátů“ pro řešení příslušné situace vždy figurovaly následující možnosti: jednotlivec, rodina a přátelé či známí, stát, firmy, média, církve, nadace či občanská sdružení a jako poslední možnost i někdo jiný. Popis situací a výsledky odpovědí respondentů zachycují grafy 1 až 8.

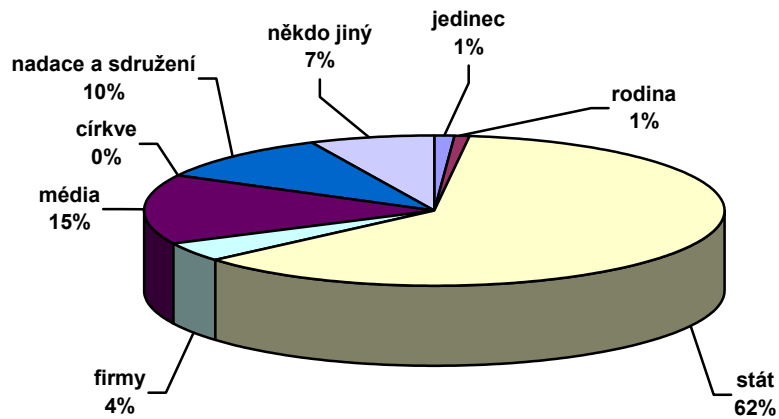
Graf 1: Řešení situace – dcera přátel, absolventka vysoké školy, nemůže již rok najít práci

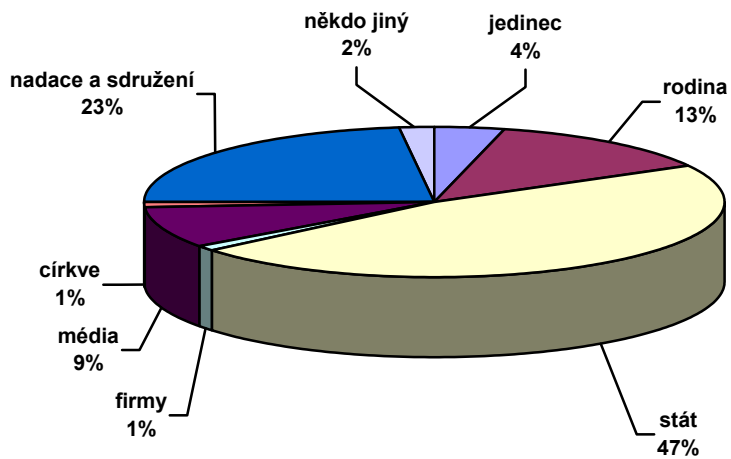
Graf 2: Řešení situace – v domácnosti známých dochází k domácímu násilí

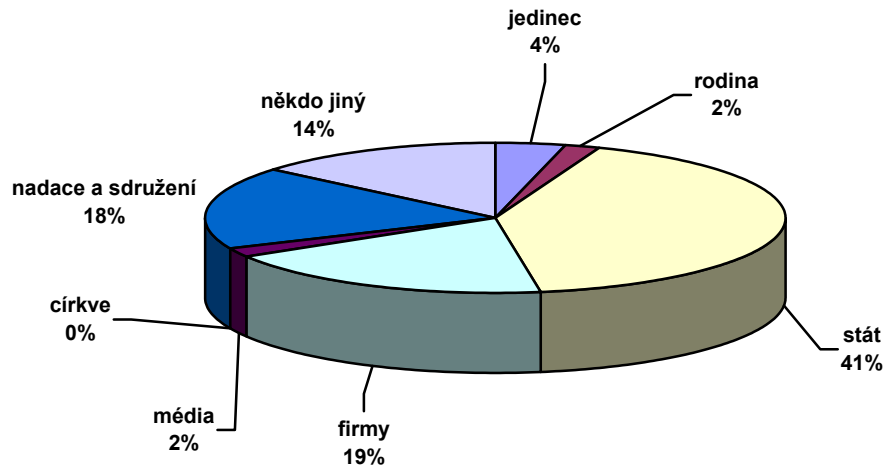
Graf 3: Řešení situace – na pozemcích obce má vzniknout skládka toxického odpadu

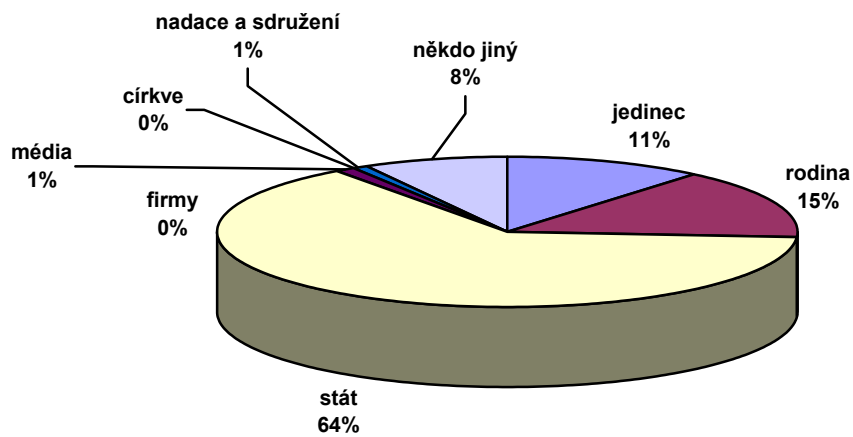
Graf 4: Řešení situace – dítě známých potřebuje nákladnou operaci v zahraničí

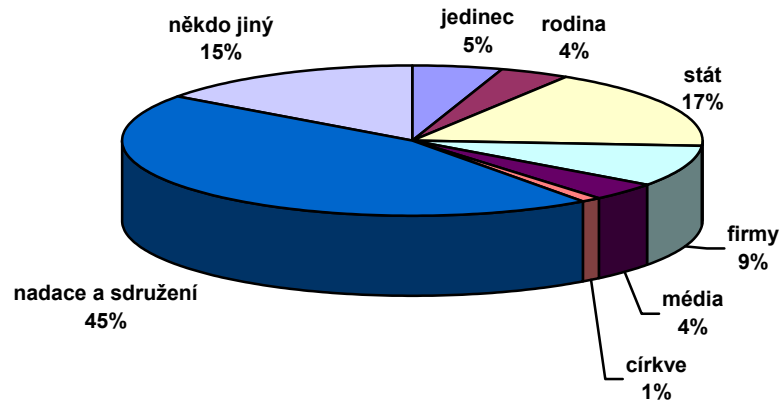
Graf 5: Řešení situace – místní dobrovolní hasiči potřebují novou stříkačku

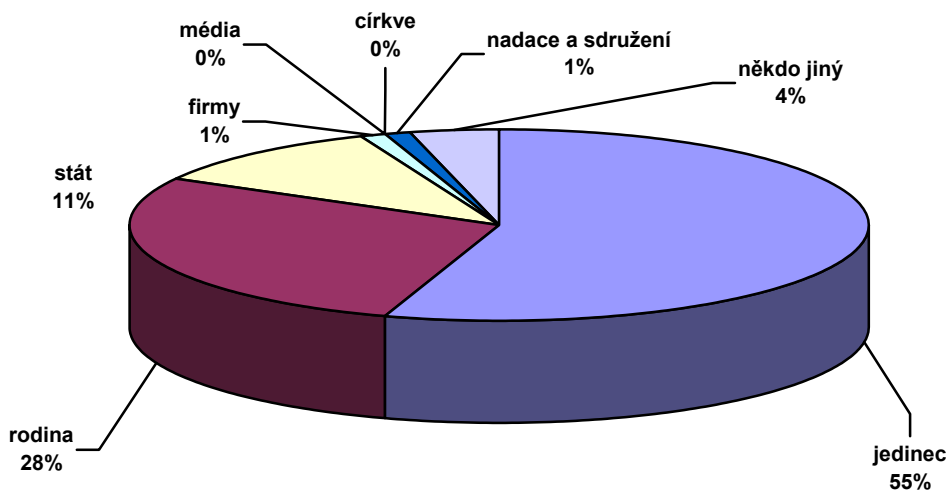
Graf 6: Řešení situace – partner/partnerka neplní vyživovací povinnost

Graf 7: Řešení situace – blíží se jubileum slavného rodáka a je třeba zorganizovat oslavy a případně zřídit pomník

Graf 8: Řešení situace – dítě se nedostalo na školu

V rámci šetření byla všem respondentům položena i otázka, zda se setkali s pojmy „občanská společnost“, „dobrovolník“ nebo „dobrovolnictví“ a „nezisková organizace“ a zda vědí, co znamenají.

Tabulka 2

	setkal se a zná jeho význam	setkal se, ale nezná přesný význam	nesetkal se	neví
občanská společnost	44	40	10	6
dobrovolník, dobrovolnictví	82	14	2	2
nezisková organizace	69	26	2	3

Pozn.: procenta v řádku.

Výsledky zachycené v tabulce 2 ukazují, že s těmito pojmy spojovanými s fungováním moderní demokratické společnosti se setkala naprostá většina občanů starších 15 let. Pokud jde o znalost významu, občané ČR nemají problém s výrazem dobrovolník či dobrovolnictví a výrazná většina má i jasnou představu o tom, co jsou to neziskové organizace. V případě poněkud obecnějšího a abstraktnějšího termínu občanská společnost je situace, pokud jde o chápání smyslu, o poznání horší. Prakticky polovina z těch, kdo uvedli, že se s tímto pojmem již setkali (celkem 84 %), přiznává, že neví, co znamená.